

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Lukáše Hloucha, Ph.D., v právní věci žalobce: **RegioJet a.s.**, se sídlem Brno, nám. Svobody 86/17, zastoupeného Mgr. Markétou Jančurovou, advokátkou se sídlem Brno, nám. Svobody 86/17, proti žalovanému **Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem Brno, tř. Kpt. Jaroše 7, o žalobě ze dne 19. 8. 2013 na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vyžadování dalších informací o ekonomice žalobce v rámci správního řízení vedeného žalovaným pod sp. zn. S040/2012/DP,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Žaloba

[1] Dne 19. 8. 2013 obdržel Krajský soud v Brně žalobu, již se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vyžadování dalších informací

o ekonomice žalobce v rámci správního řízení vedeného žalovaným pod sp. zn. S040/2012/DP.

[2] Žalobce uvedl, že dne 4. 10. 2010 dal žalovanému podnět ohledně zneužití dominantního postavení ze strany společnosti České dráhy, a. s. (dále též „České dráhy“), na trhu dálkové osobní železniční dopravy na lince Praha–Ostrava. Žalovaný na základě podnětu vedl ve věci předběžné šetření, a to pod sp. zn. P685/2010/DP. Dne 24. 1. 2012 vydal žalovaný oznámení o zahájení správního řízení sp. zn. S040/2012/DP ve věci možného porušení § 11 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni zahájení řízení (viz čl. II. zákona č. 360/2012 Sb.; dále též „zákon o ochraně hospodářské soutěže“), Českými drahami. Možné porušení zákona žalovaný spatřoval v jednání Českých drah spočívajícím v „*uplatňování podnákladových cen za poskytování služeb dálkové osobní železniční dopravy na trati Praha–Ostrava a zpět, a to v souvislosti se zahájením provozování dálkové osobní železniční dopravy konkurenčním poskytovatelem uvedených služeb na trati Praha–Ostrava a zpět – společností RegioJet a. s.*“, k újmě žalobce a spotřebitelů.

[3] V rámci šetření podnětu a poté i v průběhu správního řízení žalovaný vyžadoval po žalobci velmi podrobné informace o jeho ekonomice a obchodních plánech. Žalobce měl zájem na urychleném prošetření věci, proto žalovanému vyžádané informace poskytoval zpočátku bez dalšího. Přes tyto podrobné informace však z činnosti žalovaného nevyplýval žádný závěr ohledně šetřeného jednání Českých drah. Poté, co žalovaný začal po žalobci vyžadovat údaje za další a další období, žalobce začal zvažovat relevanci a oprávněnost žádostí žalovaného o další informace. Tyto poskytl, neboť žalovaný mu hrozil uložením pokuty.

[4] Žádosti žalovaného o podrobné informace o ekonomice žalobce nejsou oprávněné, neboť vyžádané informace nejsou relevantní pro prošetření podnákladových cen Českých drah na lince Praha–Ostrava. Jediné relevantní informace, které může žalovaný od žalobce žádat, se týkají specifikace újmy, kterou v důsledku jednání Českých drah žalobce utrpěl a jež se dále prohlubuje. Tuto újmu však žalobce žalovanému doložil již v rámci šetření podnětu. Informace o standardní struktuře nákladů a výnosů železničního dopravce pak žalobce poskytl na počátku správního řízení v březnu 2012. Žalobce žalovanému předal i podrobné informace o svých výnosech a nákladech, týdenní obsazenosti a podílu jednotlivých druhů jízdních dokladů na tržbách, a to za období od 26. 9. 2011 do června 2013.

[5] Žalobce navíc v průběhu šetření podnětu i ve správním řízení opakovaně žalovanému nabízel součinnost při vysvětlení např. nákladové struktury Českých drah. Nechal rovněž vypracovat a žalovanému předložil kalkulace nákladů a výnosů Českých drah. Žalobce usiluje o to, aby žalovaný měl maximum relevantních informací a zaměřil se na posuzování jednání Českých drah a řízení mohl co nejdříve ukončit. Žalovaný jednání v tomto ohledu odmítl. Žalobce nemá žádný zájem na zdržování správního řízení. Má však za to, že nemůže být nucen předkládat detailní informace o své ekonomice do správního řízení, pro jehož závěry nemají valný význam. Tyto informace jsou jeho obchodním tajemstvím a nemají skončit v rukou zejména Českých drah coby největší konkurence.

[6] Žalobce není účastníkem předmětného správního řízení a nemá tak možnost v něm hájit a uplatňovat svá práva. Naopak České dráhy mají coby účastník řízení díky postupu žalovaného přístup k podáním žalobce a ke všem informacím, jimiž žalovaný bude provádět dokazování.

[7] Žádosti žalovaného o další informace o ekonomice žalobce nedovoleným způsobem zasahují do žalobcova práva na informační sebeurčení ve smyslu čl. 17 Listiny základních práv a svobod. Žalovaný současně překračuje svou pravomoc požadovat informace relevantní pro správní řízení s výše vymezeným předmětem ve smyslu čl. 2 odst. 2 Listiny ve spojení s § 21e zákona o ochraně hospodářské soutěže. Vzhledem k pokračování správního řízení velmi pravděpodobně hrozí, že žalovaný vyzve žalobce k poskytnutí dalších informací. Z tohoto důvodu se žalobce obrátil na soud, aby další nezákonné zásahy žalovaného vůči žalobci spočívající ve vyžadování podrobných informací o jeho ekonomice v rámci správního řízení vedeného pod sp. zn. S040/2012/DP zakázal.

[8] V další části žaloby žalobce uvedl bližší skutkové okolnosti. Na trh dálkové osobní železniční dopravy na lince Praha–Ostrava vstoupil dne 26. 9. 2011. Na této trati historicky zajišťovala dálkovou osobní železniční dopravu pouze společnost České dráhy, a to na objednávku státu, resp. krajů, jež provoz na této lince v plném rozsahu dotovaly z veřejných zdrojů až do 11. 12. 2011. Od tohoto data již stát dotuje pouze některé úseky na této lince, nikoli linku celou, a kraje nadále dotují rychlíkové spoje.

[9] Skutečnost, že České dráhy na provoz dané linky čerpaly dotace z veřejných rozpočtů je důkazem toho, že na této lince svým provozem dosahovaly ztrátu – v případě zisku by totiž na dotaci od státu neměly nárok. V této souvislosti žalobce odkázal na vykázanou ztrátu Českých drah krytou z dotací (tzv. kompenzace ztráty) za roky 2010 a 2011, jakož i na předpokládanou ztrátu na dané lince a na linkách konkurujících v letech 2012 a 2013. Jediné spoje provozované na komerční riziko Českých drah před vstupem žalobce na trh byly spoje SC Pendolino. Avšak i u těchto spojů vedení Českých drah v minulosti opakovaně potvrdilo, že na dané lince vykazují ztrátu přibližně 500 milionů Kč ročně. České dráhy tedy na dané lince vykazovaly dlouhodobě ztrátu. Důkazem toho je, že nastavené ceny jízdného nepokrývaly náklady Českých drah. Vzniklý rozdíl pak byl kompenzován státem, resp. kraji.

[10] Podle aplikovatelných soutěžních předpisů České dráhy, coby 100% monopolista na trhu (před 26. 9. 2011) a po vstupu konkurence nadále silný dominant, nesměly a nesmí vytvářet bariéry pro vstup konkurence na trh ani usilovat o její vytlačení z trhu nedovolenými praktikami, zejména dlouhodobým uplatňováním nepřiměřeně nízkých cen, jež může narušit hospodářskou soutěž na trhu.

[11] České dráhy dlouhodobě nabízely své služby na lince Praha–Ostrava za ceny zjevně nepokrývající jejich náklady. Již před vstupem konkurence tak byla na dané lince pokřivena cenová úroveň nabízených služeb, a to na úroveň pod hranici pokrytí nákladů. České dráhy tedy svojí cenovou politikou fakticky vytvářely bariéru pro vstup konkurence na tento trh a trh uzavíraly. Žalobce přitom zveřejnil svůj záměr vstoupit na trh již v roce 2006, což však zjevně pouze motivovalo České dráhy, aby svojí cenovou politikou nastavily k odrazení konkurence od vstupu na trh. Vzhledem k přetrvávající protiprávní situaci a se záměrem docílit úpravy cenové hladiny na trhu, se žalobce dne 4. 10. 2010, tzn. téměř jeden rok před

svým vstupem na trh, obrátil podnětem na žalovaného k prošetření podnákladových cen Českých drah na dané lince. Podnět žalobce doložil relevantními informacemi o vymezení trhu, postavení Českých drah, jejich cenové politice a nákladech, jež indukují podnákladovost cen.

[12] Žalovaný ve věci tohoto podnětu vedl šetření, dne 24. 1. 2012 pak zahájil s Českými drahami výše specifikované správní řízení. V jeho rámci od žalobce průběžně vyžaduje poskytnutí velmi podrobných informací o jeho obchodních plánech a ekonomice, a to všechny obchodní plány předcházející jeho vstupu na danou linku, údaje o spojích, měsíční tržby v podrobném členění, měsíční náklady v podrobném členění, obsazenost spojů po týdnech, kalkulaci obsazenosti, podíl jednotlivých druhů jízdného na celkových tržbách apod. Tyto informace si žalovaný vyžádal žádostmi z 1. 3., 12. 4., 23. 5., 25. 7. a 18. 9. 2012, a dále 31. 1., 9. 7. a 2. 8. 2013.

[13] V rámci soudního řízení vedeného Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 29 A 40/2012 žalovaný soudu předložil přehled svých dosavadních kroků ve správním řízení, z něhož plyne, že zatímco od žalobce vyžadoval informace pravidelně již od 1. 3. 2012, od účastníka řízení si vyžádal první relevantní informace teprve dne 13. 8. 2012. To navíc až poté, co se s Českými drahami na jednání dne 19. 7. 2012 dohodl na rozsahu a formě informací, jež jsou schopny předložit. Rovněž na další osoby, konkrétně univerzity se žalovaný obrátil s žádostmi o vysvětlení nákladové struktury dopravců až dne 20. 7. 2012.

[14] V této souvislosti žalobce poznamenal, že zatímco žalobci jsou pro poskytnutí informací vesměs poskytovány lhůty do dvou týdnů, Českým drahám žalovaný avizoval vyžádání informací s měsíčním předstihem a poté mu dal lhůtu pro jejich poskytnutí téměř dvouměsíční.

[15] V žádosti o informace ze dne 9. 7. 2013 pak žalovaný požádal i o informace týkající se celé skupiny STUDENT AGENCY, do níž žalobce patří.

[16] K právnímu hodnocení jednání žalovaného žalobce uvedl, že předmětem správního řízení je šetření možného zneužití dominantního postavení Českých drah spočívajícího v uplatňování podnákladových cen jejich služeb na lince Praha–Ostrava. Při takto vymezeném předmětu správního řízení by měl žalovaný zkoumat náklady a výnosy Českých drah a jejich cenovou politiku, a to ve srovnání před vstupem a po vstupu žalobce na trh. Žalobce navrhol, aby se žalovaný zaměřil na další plánované kroky Českých drah, zejména na financování komerční linky Praha–Ostrava z dotací čerpaných z veřejných rozpočtů na provoz objednávaných linek a záměr získat další finanční prostředky prodejem nemovitého majetku Českých drah a jejich použití na křížové financování provozu.

[17] Dle informací dostupných žalobci však jednání Českých drah není ve správním řízení prioritou žalovaného. To dokládá nejen dokument *Dosavadní kroky ve správním řízení sp. zn. S040/2012/DP* zpracovaný samotným žalovaným, ale též např. vyjádření předsedy žalovaného Ing. Petra Rafaje, který prohlásil, že nehodlá věnovat pozornost samotným Českým drahám z pohledu jejich vlastního hospodaření, ale že detailně přezkoumá podnikání samotného Radima Jančury, respektive jeho firmy STUDENT AGENCY. Dle notářského zápisu sp. zn. N 125/2013, NZ 113/2013, Ing. Petr Rafaj dne 8. 8. 2012 uvedl, že pokud najde

u STUDENT AGENCY byt' jedinou korunu zisku, nebude důvod přezkoumávat jednání Českých drah.

[18] Žalovaný tedy rámec předmětného správního řízení zjevně využívá k tomu, aby nestandardně a velmi podrobně sledoval vývoj ekonomiky a obchodní strategii žalobce (resp. celé skupiny STUDENT AGENCY), který ani není účastníkem řízení, a to namísto šetřeného subjektu. Žalovaný tak fakticky prošetřuje jednání žalobce, jehož předmět však nikdy nebyl vymezen a v němž žalobci není žádným způsobem umožněno uplatňovat svá procesní práva, zatímco České dráhy mají z titulu účastníka řízení přístup ke všem podáním žalobce.

[19] Zkoumání ekonomiky konkurenta namísto šetřeného dominanta je v rozporu nejen s předmětem správního řízení, ale rovněž s bodem 25 výkladových Pokynů k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele (dále též „Pokyny Komise“), či se stanoviskem generálního advokáta Paola Mengozzi ve věci C-209/10 Post Danmark A/S proti Konkurrenceradet z 24. 5. 2010.

[20] Skutečnosti vyžádané od žalobce např. v bodech 7.–13. a v bodě 15. žádosti žalovaného ze dne 9. 7. 2013 nejsou relevantní pro posouzení, zda ceny Českých drah pokrývají jejich náklady či nikoli. Tuto skutečnost lze vyhodnotit pouze na základě nákladů a výnosů Českých drah, nikoli podle nákladů a výnosů žalobce či informací o průběhu auditu u žalobce, které byly navíc žalovanému vysvětleny Ing. Lenkou Holoubkovou při jejím výslechu dne 30. 5. 2013. Na námitky žalobce o irelevantnosti požadovaných informací žalovaný reagoval pouze velmi obecně s tím, že jsou nutné pro posouzení dopadu cenového jednání Českých drah na hospodářskou soutěž na trhu a na spotřebitele, neboť toto jednání nadále trvá. Žalobce však již ve fázi šetření jednání Českých drah žalovanému doložil újmu, jež mu v důsledku cenového jednání Českých drah vznikla a nadále vzniká, a to např. již ve svém podání ze dne 26. 8. 2011, v návrhu na vydání předběžného opatření ze dne 5. 10. 2011 či v návrhu na vydání předběžného opatření ze dne 10. 4. 2012.

[21] Přesná výše žalobcovy újmy je pro závěr žalovaného o zneužití dominantního postavení Českými drahami nepodstatná. Předmětem řízení totiž není její kvantifikace ani náhrada. Náhrada konkrétní újmy žalobce bude předmětem samostatného soudního řízení. Skutečnost, že nedovolené praktiky Českých drah přetrvávají, neznamená, že by bylo nutné neustále dokládat každou další, novou újmu konkrétního soutěžitele, jak průběžně vzniká. Takový výklad by vedl k tomu, že správní řízení by nebylo možné nikdy ukončit, neboť by neustále vznikala další a další újma, již by měl žalobce dle názoru žalovaného dokládat. Dopad nedovolených praktik Českých drah by dle přístupu žalovaného bylo možné posoudit až poté, co by se České dráhy dobrovolně rozhodly své nedovolené praktiky ukončit. Takový výklad je zjevně nesprávný.

[22] V důsledku dalších a dalších žádostí o informace je správní řízení nedůvodně prodlužováno. Délku řízení a její přiměřenost je třeba posuzovat ve vztahu k okolnostem případu, zejména k věcné složitosti případu a rozsahu úvah, které žalovaný musí zaujmout. Jednání Českých drah, které je předmětem daného správního řízení, je tak zjevné a jednoduše uchopitelné, že je s podivem, že žalovaný ani po bezmála třech letech nedospěl k žádnému

závěru a zcela vědomě tak dominantovi umožňuje pokračovat ve vytlačování nových soutěžitelů a prohlubování jejich újmy, jež jim brání v další expanzi na jiné tratě. Dochází tak k uzavírání dalších trhů, což je učebnicovým příkladem jednoho z důsledků zneužití dominance.

[23] Z povinnosti žalovaného postupovat tak, aby žalobci nevznikaly zbytečné náklady a aby jej co možná nejméně zatěžoval, odpovídá veřejné subjektivní právo žalobce na ochranu jeho svobodné sféry, včetně toho, aby byl povinen poskytovat informace o své podnikatelské činnosti žalovanému pouze po dobu skutečně nezbytnou pro prošetření jednání Českých drah a v rozsahu, který je pro takové prošetření skutečně relevantní, zejména se zohledněním skutečnosti, že šetřeným subjektem mají být České dráhy, nikoli žalobce.

[24] Žalovaný v tomto ohledu již překročil jak časovou hranici přiměřenosti délky řízení, po které může vyžadovat od žalobce informace coby od třetí osoby, jež ve správním řízení nemá žádná procesní práva, tak meze přiměřenosti věcné relevance vyžádaných informací. Neustálé vyžadování dalších informací o ekonomice žalobce vždy za další období či informací, jež již byly žalovanému poskytnuty nebo jsou dostupné z veřejných zdrojů, nemá zákonnou oporu.

[25] Správní řízení stále pokračuje a vzhledem k tomu, že žalovaný žádá informace o ekonomice žalobce pravidelně, je velmi pravděpodobné, že si od něj vyžádá informace i za další období. Proti žádosti o poskytnutí informací není opravný prostředek, přičemž neposkytnutí informací by žalovaný sankcionoval pokutou až do výše 300 000 Kč nebo 1 % z čistého obrátu žalobce. Žalobce není účastníkem správního řízení, který by měl možnost podat proti rozhodnutí ve věci správní žalobu. Žalobce tak nemá k dispozici žádný jiný prostředek, kterým by se mohl domáhat ochrany proti nezákonnému vyžadování dalších informací, než je podání zásahové žaloby.

[26] Na základě výše uvedeného žalobce navrhl, aby soud do budoucna zakázal žalovanému žádat od žalobce v rámci správního řízení sp. zn. S 040/2012/DP údaje o jeho ekonomice, a to údaje o jeho obchodních plánech a strategii, plánovaných změnách, konkrétních nákladech a výnosech a jejich struktuře, obsazenosti spojů a podílu jednotlivých typů jízdních dokladů na jeho tržbách.

II. Vyjádření žalovaného k žalobě

[27] Žalovaný ve vyjádření k žalobě mimo jiné uvedl, že informace od žalobce vyžadoval dle § 21e zákona o ochraně hospodářské soutěže, který mu umožňuje žádat informace, jež mohou mít význam pro objasnění předmětu řízení. Zákonné zmocnění se tedy vztahuje na všechny podklady, které potenciálně mohou žalovanému v řízení napomoci.

[28] Pokud jde o výzvu ze dne 9. 7. 2013, informace požadované v jejích bodech 7.–13. a 15. žalovaný po žalobci vyžadoval za účelem zjištění dopadů případného protisoutěžního jednání Českých drah na efektivní soutěž na daném trhu, tudíž i dopadu (projevujícím se v nákladech, výnosech, počtech vagonů a sedaček v nasazovaných spojích, obsazenosti atd.) na soutěžitele na relevantním trhu působících. Obdobné informace byly vyžadovány od všech

soutěžitelů, kteří mohli být jednáním Českých drah dotčeni, tedy i od společnosti LEO Express a. s. (dále též „LEO Express“), která na relevantním trhu působí od konce roku 2012. Žalovaný postupoval zcela v intencích § 21e zákona o ochraně hospodářské soutěže. Všechny požadované informace měly bezprostřední souvislost s řízením vedeným žalovaný, byly pro něj potenciálně významné, a žádný z těchto požadavků nešel nad rámec zákonného zmocnění.

[29] Dopad na soutěž na relevantním trhu přitom není totožný s případnou újmou žalobce. Žalovaný je povinen shromáždit veškeré potřebné informace k tomu, aby byl schopen objektivně vymežit dopad na soutěž na relevantním trhu. Nejde o to, aby žalobce či jiní soutěžitelé neustále kvantifikovali újmu, která jim v důsledku trvajícího jednání Českých drah může vznikat, ale o to, aby žalovaný mohl posoudit aktuální dopady tohoto jednání na relevantní trh. Informace o celkovém obratu skupiny STUDENT AGENCY pak žalovaný vyžadoval proto, že zamýšlel postupovat dle § 22c odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže, od svého záměru však nakonec upustil.

[30] Žalobce se též nemusí obávat, že by žalovaný zpřístupnil dokumenty obsahující jeho obchodní tajemství jeho konkurentům, a to včetně Českých drah jakožto účastníka řízení. Žalovaný je vázán § 21c odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže, který takové dokumenty vylučuje z nahlížení do spisu.

[31] Poukázal-li žalobce na nerovný přístup k žalobci a k Českým drahám, nutno uvést, že oba subjekty byly požádány o informace již během předběžného šetření, a to České dráhy celkem třikrát, zatímco žalobce pouze jednou. Je nezbytné přihlídnout též k tomu, že v den zahájení předmětného řízení proběhlo místní šetření, v jehož rámci žalovaný od Českých drah získal řadu informací. Rozdíl ve frekvenci žádostí o informace tedy vznikl v důsledku objektivních skutečností. Žalovaný měl od Českých drah k dispozici dříve poskytnuté podklady a po určitou dobu (než tyto informace analyzoval a podle toho zvolil další postup a strategii) pro řízení nepotřeboval další. Ústní jednání před vyžádáním podkladů dne 13. 8. 2012 sloužilo k objasnění způsobu, metodiky a formy zpracování nákladových a výnosových kalkulací, neboť žalovaný pro řízení potřeboval jejich detailnější zpracování. V případě žalobce nebylo nařízení obdobného ústního jednání zapotřebí, neboť žalovanému postačily méně detailní informace. Informace o nákladech a výnosech žalobce sloužily pouze pro posouzení ekonomické situace tohoto soutěžitele, nikoli k provedení ekonomických analýz (cenově nákladového testu dominanty) jako u Českých drah.

[32] Obdobně je tomu u lhůt stanovených žalovaným k předložení požadovaných informací. Jejich délku žalovaný určuje s ohledem na rozsah a složitost těchto informací.

[33] V rámci řízení o možném porušení § 11 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně hospodářské soutěže není žalovaný povinen zkoumat pouze náklady samotného dominantního podniku. Tyto údaje umožňují pouze ověřit, jaké náklady uplatňovaná cena pokrývá. V návaznosti na výsledky těchto zjištění je pak dle judikatury Soudního dvora Evropské unie (dále též „SDEU“) nezbytné zkoumat naplnění dalších okolností, například zda je nastavení cen součástí strategie, jejímž cílem je eliminovat konkurenční podniky, či již tyto okolnosti prokázány býti nemusí. V neposlední řadě je též nezbytné, aby žalovaný ve svém rozhodnutí vymezil relevantní trh, tj. včetně postavení konkurenčních podniků, či aby specifikoval dopady jednání dominantního podniku na hospodářskou soutěž na relevantním trhu. Představa

žalobce, že žalovaný může vydat správní rozhodnutí o možném spáchání správního deliktu pouze na základě informací o nákladech účastníka řízení, se jeví absurdní.

[34] Žalobce navíc vytrhuje z kontextu jak Pokyny Komise, tak vyjádření generálního advokáta. Pokyny Komise jsou vyjádřením priorit v oblasti prosazování práva, jimiž se Komise řídí při posuzování chování dominantních podniků. Nejedná se o všeobecně závazný právní předpis či výklad judikatury SDEU. Pokyny Komise popisují oblasti a otázky, které jsou Komisí posuzovány. V bodě 25, na nějž žalobce odkazuje, pak Komise popisuje, jakým způsobem ověřuje podezření, že dochází k zneužití dominantního postavení vedoucího k vyloučení ostatních soutěžitelů. Popsaným postupem Komise ověří, zda by stejně výkonný podnik bez dominantního postavení byl schopen v soutěži na relevantním trhu obstát. Na základě výsledku tohoto posouzení se pak Komise případem zabývá podrobněji či od zahájení řízení upustí.

[35] Generální advokát pak v žalobcem označené pasáži rozebírá nezbytnost prokazování úmyslu dominantního podniku vytěsnit konkurenci z trhu a porovnává jednotlivé případy, kdy prokazování tohoto úmyslu nezbytné bylo a kdy nikoli. Generální advokát hovoří výlučně o způsobech, kterými je třeba zkoumat úmysl dominantního podniku vytěsnit konkurenty z relevantního trhu a nikoli o tom, že by náklady dominantního podniku měly být jediným podkladem, který je třeba zkoumat v rámci řízení o možném zneužití dominantního postavení, a že není potřeba vyžadovat žádné dokumenty od jeho konkurentů.

[36] Žalovaný dále odkázal na rozsudek SDEU ze dne 27. 3. 2012, ve věci C-209/10 Post Danmark A/S., z nějž vyplývá potřeba zabývat se řadou dalších skutečností, k čemuž žalovaný potřebuje řadu podkladů, a to nejen od dominantního podniku, ale též od ostatních soutěžitelů. K oprávnění vyžadovat informace nezbytné pro provedení správního řízení pak žalovaný odkázal také na unijní judikaturu, konkrétně na rozsudek Tribunálu ze dne 22. 3. 2012 ve spojených věcech T-458/09 a T-171/10, Slovak Telekom a. s. O překročení oprávnění se nejedná, pokud lze mít rozumně za to, že vyžádaný podklad napomůže k objasnění šetřeného jednání. Je právě na Komisi, aby vzhledem ke své široké vyšetřovací a kontrolní pravomoci posoudila nezbytnost informací, které si vyžádá od dotčených podniků. Není právem šetřeného soutěžitele sám rozhodovat, které informace a podklady soutěžní úřad ke svému šetření potřebuje a které nikoliv. V posuzovaném případě žalovaný jedná v souladu se zákonem, jeho postup tedy nevedl ke zkrácení práv žalobce.

[37] Analýzy žalobce ohledně skutkových okolností týkajících se předmětu řízení vedeného žalovaným pod sp. zn. S040/2012/DP nemají žádnou souvislost s posuzovanou věcí. Žalobu na ochranu před nezákonným zásahem nelze zaměňovat se žalobou proti meritornímu rozhodnutí žalovaného.

[38] Z těchto důvodů žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

III. Replika žalobce k vyjádření žalovaného

[39] V replice ze dne 16. 12. 2013 žalobce zejména uvedl, že rozsah informací, které od něj žalovaný v průběhu správního řízení vyžadoval a vyžaduje, překročil zákonem dovolený

věcný i časový rozsah. Dopad na soutěž je dán právě způsobem újmy protisoutěžním jednáním jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, jak vyplývá z § 11 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže. Pro konstatování protisoutěžního charakteru jednání je dostačující již pouhé ohrožení soutěže, nikoli až její vyloučení, omezení nebo jiné narušení. Újmu, jíž je žalobce nucen trpět v důsledku protisoutěžních praktik Českých drah, podrobně popsal ve svých podáních žalovanému, a to zejména v podnětech k vydání předběžného opatření ze dne 5. 10. 2011 a ze dne 10. 4. 2012.

[40] Tato újma a dopady na soutěž spočívají:

- a) ve snížení již podnákladových cen jízdného Českých drah o dalších 20–30 % zacílené proti žalobci, s tím, že České dráhy výpadek tržeb z jízdného na lince Praha–Ostrava kompenzují úsporami a zdražováním jízdného na jiných státem dotovaných linkách k újmě cestujících na těchto linkách, nebo prodejem nemovitého majetku, který České dráhy získaly bezúplatně při svém vzniku v roce 2003; ceny žalobce byly kalkulovány na vysokou obsazenost spojů a jsou tak na hranici reálných možností, další snižování těchto cen na úroveň průběžně snižovaných cen Českých drah prohlubuje ztrátu žalobce a znemožňuje mu rozvíjet své aktivity na železnici;
- b) ve ztrátě zisku, který by žalobce jinak při férové soutěži mohl dosahovat; navíc se zhoršuje jeho postavení v jednání s financujícími institucemi o poskytnutí prostředků na samotný provoz a další plánovaný rozvoj jeho podnikatelských aktivit; ušlý zisk z jízdného lze za období od 26. 9. 2011 do současnosti vyčíslit jako minimálně 40% tržeb v tomto období;
- c) v narušování a omezování soutěže na relevantním trhu a ve vyloučení soutěže na návazných trzích v důsledku zachování nízkých predátorských cen Českých drah; žalovaný vyslal žalobci a dalším potenciálním soutěžitelům jasný signál, že České dráhy mohou s pomocí veřejných financí a díky svým protisoutěžním praktikám zlikvidovat soukromého konkurenta;
- d) v tom, že České dráhy se vstupu konkurence na trh úspěšně bránily už v minulosti; v roce 2007 o vstup na železnici usilovala např. společnost Railtrans, České dráhy však navýšily počty spojů a vyčerpaly tak kapacitu tratě;
- e) v nemateriální újmě žalobce, která se zakládá na přehodnocení rizikovosti podnikání v osobní dálkové drážní a autobusové dopravě ze strany financujících institucí; z toho plyne hrozící zpřísnění podmínek financování provozu společností ve skupině STUDENT AGENCY a zmaření dalších plánovaných projektů;
- f) v nemateriální újmě, která záleží v hrozbě zmaření rozpracovaného projektu spolupráce s Deutsche Bahn na provozování linky (Viedeň)–Praha–Drážďany–Berlín–Hamburk, neboť žalobce v důsledku ztrátovosti projektu na lince Praha–Ostrava není schopen zajistit financování;
- g) v účinném bránění vstupu dalších soutěžitelů na další trhy, cestující tak mohou mít benefit z konkurenčního boje pouze na jediné lince Praha–Ostrava; na dalších linkách České dráhy průběžně zdražují, čímž se bezdůvodně rozevírá rozdíl mezi cenou jízdného na vlakokilometr na uvedených linkách; tím dochází k diskriminaci cestujících na jiných linkách.

[41] Žalobce tedy dostatečným způsobem vykreslil dopady jednání Českých drah na trh. Tyto dopady žalobce též doložil, případně byly informace veřejně dostupné. Další informace, jež si žalovaný od žalobce vyžaduje, sice mohou celkovou situaci dokreslit, nicméně nejsou pro prokázání dopadů jednání Českých drah na soutěž nezbytné. Vyžadování těchto dalších informací od žalobce je tak již v disproporcii s nezbytností těchto informací pro předmět správního řízení. Stěžejním objektem vyšetřovacích pravomocí žalovaného by měla být ekonomika Českých drah a zdokladování skutečnosti, že tržby komerčních spojů Českých drah na lince Praha–Ostrava nepokrývají náklady Českých drah na jejich zajištění. K tomu nechal žalobce na své náklady zpracovat znalecký posudek, podle něhož České dráhy v roce 2012 na dané lince utrpěly ztrátu cca 900 milionů Kč. Žalovaný se však k tomuto důkazu nijak nevyjádřil.

[42] Žalovaný disponuje poměrně širokými vyšetřovacími pravomocemi a má právo žádat od soutěžitelů informace. Zákon však neaprobuje svévolné žádosti o informace, jimiž žalovaný pouze demonstruje aktivitu v řízení, aniž by dokázat přesně vysvětlit, k čemu konkrétně mají vyžádané informace od žalobce sloužit. Ve vztahu k subjektu, který není účastníkem řízení a nemá možnost hájit svá práva standardními procesními postupy, je nutné podmínky omezení soukromé sféry a práva na informační sebeurčení posuzovat přísněji a na místě je co nejužší aplikace takového omezení.

[43] Důležitý je též kontext úkonů žalovaného. Zde žalobce poukázal na to, že až do srpna 2012 žalovaný nevyužil možnost získat informace z jiných dostupných zdrojů (univerzity, České dráhy), dále na vyjádření Ing. Rafaje, že prioritou žalovaného je zkoumání ekonomiky žalobce, nebo na intenzitu, s níž žalovaný dne 30. 5. 2013 vyslyšel finanční ředitelku skupiny STUDENT AGENCY ohledně nejasností v datech účetních závěrek žalobce, a to po dobu téměř 4 hodin a za účasti dvou zástupců Českých drah.

[44] Bez přístupu ke správnímu spisu žalobce není schopen reagovat na tvrzení žalovaného ohledně informací údajně získaných žalovaným od Českých drah při místním šetření v lednu 2012. Lze ovšem pochybovat o tom, že by neexistovala potřeba objasnit nebo doplnit takto získané údaje dříve než v srpnu 2013. Rovněž je možné pochybovat o tom, že by údaje vyžadované žalovaným od Českých drah byly v podstatně detailnějším členění než údaje požadované od žalobce. České dráhy mají navíc zákonné a smluvní evidenční a reportovací povinnosti vůči Ministerstvu dopravy a krajům, v důsledku čehož jsou povinny vést své hospodaření v předepsaném členění, a to nejen dle předepsaných položek nákladů a výnosů, ale rovněž odděleně spoje financované z dotací v členění dle linek, od spojů provozovaných na komerční riziko. V tomto ohledu by se dalo předpokládat, že subjekt s těmito zákonnými evidenčními povinnostmi bude s to reagovat na požadavky žalovaného bez problémů.

[45] Jako účelová se jeví rovněž argumentace žalovaného ohledně žádosti o obratu skupiny STUDENT AGENCY. O tuto informaci žalovaný požádal dne 9. 7. 2013. Předchozí informace přitom žalobce na žádost žalovaného poskytl ve stanovené lhůtě v únoru 2013. Až do 19. 7. 2013, kdy žalobce ve své odpovědi právě na žádost ze dne 9. 7. 2013 vyjádřil pochybnosti o relevantnosti vyžádaných informací pro prošetření podnákladových cen Českých drah a poskytl žalovanému pouze část vyžádaných informací, nebyl v červenci 2013 dán objektivní důvod pro úvahy žalovaného o uložení pořádkové pokuty žalobci za neposkytnutí informací.

[46] Žalobce poskytl žalovanému podrobné informace nejen o dopadech na trh, ale i o své ekonomice za období od příprav vstupu na trh v podobě obchodních plánů, a dále od vstupu na trh dne 26. 9. 2011 až do srpna 2013. Skutečnost, že by se náhle změnila jeho ekonomika nebo že by žalovaný neměl nejaktuálnější informace o ekonomice žalobce, by nic nezměnilo na faktu, že žalovaný má předně prošetřit období vstupu žalobce na trh, a skutečnost, že dne 3. 10. 2011 České dráhy zásadně snížily své ceny pouze u jízdného mezi stanicemi, jež začaly obsluhovat spoje konkurenčního provozovatele, a to přesto, že na těchto spojích České dráhy dlouhodobě vykazovaly ztrátu.

IV. Duplika žalovaného

[47] Žalovaný zdůraznil, že podnikatelské ztráty žalobce a dopad možného protisoutěžního jednání na soutěž na relevantním trhu nejsou totožné pojmy. Ztráta žalobce v podobně nižší ziskovosti či zmařených investičních plánů je pouze jedním z aspektů, kterým se může projevat dopad možného protisoutěžního jednání na trh. Ne každé jednání podniku, který se potenciálně nachází v dominantním postavení zaměřené proti konkurentům nově vstupujícím na relevantní trh, má totiž protisoutěžní charakter. V případě vstupu nového konkurenta je nutné počítat s tzv. meeting competition, tj. lze očekávat obrannou reakci, přičemž přirozeným důsledkem působení tohoto soutěžního mechanismu může být i to, že se vstup na relevantní trh méně efektivnímu konkurentovi nepodaří. Ohrožením soutěže jsou však zejména případy, kdy konkurent je stejně efektivní či efektivnější než dominantní podnik. Součástí posouzení dopadu možného protisoutěžního jednání na trh je tedy také vyhodnocení této meeting competition.

[48] Tvrzení žalobce o jeho podnikatelských ztrátách tak samo o sobě není pro rozhodnutí žalovaného postačující, neboť tento musí zjistit objektivní skutkový stav. Jelikož šetření jednání trvá, je nutné zvážit dopad na trh po celou dobu možného protisoutěžního jednání, tj. je nutné posoudit a vyhodnotit i dopad na dalšího soutěžitele, který mohl být možným protisoutěžním jednáním ovlivněn, jak při plánování svého vstupu na trh, tak po něm. V neposlední řadě nelze vynechat ani postavení a změny v chování spotřebitelů. Materiální i nemateriální ztráty žalobce jsou pouze jedním z prvků, které je třeba v rámci dopadu možného protisoutěžního jednání Českých drah na relevantní trh posoudit. Tvrzení a dokumenty, na kterých staví žalobce své argumenty, jsou těžištěm dokazování typickým pro soukromoprávní spor o náhradu škody, nikoli pro správní trestání.

[49] Podklady, které si žalovaný od žalobce vyžádal dne 9. 7. 2013, jsou nezbytné právě pro objektivizaci žalobcem tvrzených skutečností a posouzení dalších aspektů dopadů na trh. Konečně sám žalobce v bodě 7. své repliky ze dne 16. 12. 2013 připustil, že požadované údaje mohou celkovou situaci na trhu dokreslit. Podle evropské judikatury je podmínkou či měřítkem přiměřenosti žádosti o informace existence rozumného předpokladu, že požadované informace mohou napomoci při objasnění šetřeného možného protiprávního jednání. Pokud požadované informace mohou i z pohledu žalobce „dokreslit“ situaci na relevantním trhu, je podmínka přiměřenosti požadavku žalovaného splněna.

[50] Žalovaný dále uvedl, že nemá zákonem danou povinnost odůvodňovat třetím osobám (osobám, které nejsou účastníkem řízení), jak v rámci probíhajícího správního řízení hodnotí

dokumenty či informace předložené těmito subjekty, v daném případě např. posudek zpracovaný žalobcem o ztrátách Českých drah. Není tudíž jasné, jak tato skutečnost souvisí s tvrzeným nezákonným zásahem. Řízení o deliktu není soukromoprávní spor. Žalovaný neposuzuje, zda žalobce či České dráhy předloží lepší důkazy, ale sám shromažďuje informace, aby byl schopen objektivně určit skutkový stav.

[51] Pokud jde o údajná tvrzení předsedy žalovaného, je předmětný notářský zápis, jakož i tvrzení samo ve vztahu k petitu a obsahu žaloby zcela irelevantní, nemluvě o jejich nulové důkazní hodnotě. Notář osvědčil toliko skutečnost, že před ním Tomáš Pfeffer učinil čestné prohlášení daného obsahu, které nemá ani hodnotu svědecké výpovědi. Není nikterak prokázáno, co předseda žalovaného skutečně řekl. Navíc toto údajné prohlášení žádným způsobem nezasáhlo do sféry žalobce a nemá nezákonný charakter. Absentuje i souvislost s tvrzeným nezákonným zásahem, neboť mělo být údajně učiněno při soukromém jednání, jehož předmětem byla zcela odlišná věc.

[52] Poukázal-li žalobce na to, že až do srpna 2012 žalovaný nevyužil možnost získat informace z jiných dostupných zdrojů, a dále na intenzitu, s níž dne 30. 5. 2013 vyslyšel finanční ředitelku STUDENT AGENCY, jedná se o skutečnosti, u nichž již uplynula subjektivní lhůta k podání zásahové žaloby, a jsou tak irelevantní.

V. Jednání konané dne 11. 8. 2015

[53] Při jednání žalobce zdůraznil míru intenzity zásahu do jeho práv, žalovaný již překročil věcnou i časovou přiměřenost požadovaných informací ve vztahu k předmětu řízení.

[54] Žalovaný se pak vyjádřil zejména k obsahu žádosti o poskytnutí informací a podkladů ze dne 9. 7. 2013, č. j. ÚOHS-S040/2012/DP-12070/2013/830/AFi, adresované žalobci. Uvedl, že její body 1.–6. a 14. vedly pouze k odstranění nejasností plynoucích z již dříve poskytnutých informací. Informace požadované v bodech 7.–9., 12. a 13. pak směřovaly k ověření dopadů jednání Českých drah na relevantní trh. Totožné informace byly vyžadovány též po LEO Expressu, coby po dalším soutěžiteli, a to výzvami ze dne 11. 2. 2013 a 15. 7. 2013. Pokud šlo o bod 15. žádosti, tedy o dotaz ohledně obratu celé skupiny STUDENT AGENCY, jednalo se o reakci na jednání žalobce ve vztahu k žádosti žalovaného ze dne 1. 3. 2012, a to za účelem možného uložení pořádkové pokuty dle § 22c zákona o ochraně hospodářské soutěže. K žádosti žalovaného ze dne 1. 3. 2012 totiž žalobce uložil část informací do notářské úschovy a odmítal je poskytnout žalovanému. Opakovaným výzvám žalovaného vyhověl žalobce až dne 17. 5. 2012. Žalovaný posléze od záměru uložit žalobci pořádkovou pokutu ustoupil.

[55] Soud podrobně konstatoval obsah soudního spisu, správních spisů žalovaného sp. zn. P685/2010/DP a sp. zn. S040/2012/DP, a provedl listinné důkazy navržené žalobcem.

IV. Posouzení věci soudem

[56] Soud se v intencích žalobních bodů zabýval tím, zda lze na základě zjištěného skutkového stavu dospět k závěru o nezákonnosti zásahu žalovaného, přičemž shledal, že **žaloba není důvodná.**

[57] Žalobce podanou žalobou brojil proti úkonům žalovaného činěným vůči žalobci v rámci dosud probíhajícího správního řízení sp. zn. S040/2012/DP vedeného žalovaným s jediným účastníkem – Českými drahami – ohledně jejich protisoutěžního jednání, a spočívajícím ve vyžadování údajů o žalobcově ekonomice.

[58] Žaloba se tedy ve své podstatě týká rozsahu informační povinnosti žalobce vůči žalovanému v rámci správního deliktního řízení vedeného dle zákona o ochraně hospodářské soutěže s jinou osobou. Žalobce má zejména za to, že žalovaný vůči němu již překročil meze časové i věcné relevance požadovaných informací ve vztahu k předmětu řízení.

[59] Soud se však v podstatné míře ztotožnil s právní i skutkovou argumentací žalovaného, že uvedené meze překročeny nebyly, tedy že žalovaný jednal v souladu se zákonem a tudíž nezasáhl práva žalobce.

[60] Zde je třeba v prvé řadě zdůraznit, že žalobce se domáhá soudní ochrany před úkony žalovaného činěnými v rámci dosud neukončeného správního řízení (byť vedeného s jinou osobou). V takové situaci je ovšem na místě jistá zdrženlivost soudní moci, neboť s určitými výjimkami není soud oprávněn zasahovat do probíhajících procesů veřejné správy. Ostatně správní soudnictví je v České republice primárně koncipováno jako následná záruka zákonnosti a je tudíž ovládáno zásadou subsidiarity (viz např. § 5 s. ř. s.). Při posuzování zásahové žaloby týkající se úkonů provedených v rámci správního řízení si tedy soud musí uvědomovat, že jeho intervence může vyústit až ve znemožnění dokončení správního řízení. Soud by tedy měl v takových případech zasahovat pouze proti takovým úkonům správního orgánu, které lze označit jako zjevně excesivní. Je to totiž právě správní orgán, který má značnou míru uvážení ohledně vedení správního řízení.

[61] Jak vyplynulo ze správního, jakož i ze soudního spisu, dne 4. 10. 2010 dal žalobce žalovanému podnět ohledně zneužití dominantního postavení Českými drahami na trhu rychlíkové osobní železniční dopravy na lince Praha–Ostrava. Žalovaný na základě podnětu vedl ve věci předběžné šetření, a to pod sp. zn. P685/2010/DP. Dne 26. 9. 2011 na shora vymezený relevantní trh vstoupil žalobce. Dne 24. 1. 2012 vydal žalovaný oznámení o zahájení správního řízení sp. zn. S040/2012/DP ve věci možného porušení § 11 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže Českými drahami. Možné porušení zákona žalovaný spatřoval v jednání Českých drah „*spočívajícím v uplatňování podnákladových cen za poskytování služeb dálkové osobní železniční dopravy na trati Praha–Ostrava a zpět, a to v souvislosti se zahájením provozování dálkové osobní železniční dopravy konkurenčním poskytovatelem uvedených služeb na trati Praha–Ostrava a zpět – společností RegioJet a. s.*“ Uvedené jednání Českých drah mohlo být dle žalovaného „*způsobilé omezit hospodářskou soutěž v oblasti poskytování služeb dálkové osobní železniční dopravy na trati Praha–Ostrava a zpět k újmě konkurenčního poskytovatele služeb a/nebo spotřebitelů*“. V listopadu 2012 vstoupil na relevantní trh další soutěžitel – LEO Express. Dne 9. 7. 2013 žalovaný zaslal

žalobci chronologicky poslední žádost o poskytnutí podkladů a informací (ve spojení s doplňujícím přípisem žalovaného ze dne 2. 8. 2013) před podáním nyní projednávané žaloby.

[62] Na tomto místě je nutno podotknout, že s ohledem na subjektivní lhůtu k podání zásahové žaloby (§ 84 odst. 1 s. ř. s.) se soud mohl *in concreto* zabývat v zásadě pouze zmiňovanou žádostí žalovaného ze dne 9. 7. 2013. Vzhledem k argumentaci žalobce, povaze a chronologii věci, jakož i žalobnímu petitu směřujícímu k vyslovení zákazu opakování žádostí žalovaného, soud ovšem nemohl abstrahovat od skutkových okolností předcházejících uvedené „žalovatelné“ žádosti žalovaného.

[63] Správní řízení o možném zneužívání dominantního postavení obecně bývají vzhledem k samotné svojí povaze i rozsahu mimořádně složitá. Nejinak je tomu i v daném konkrétním případě. Jediným obviněným a tudíž i jediným účastníkem řízení jsou České dráhy. Postavení žalobce se postupně měnilo. Zprvu byl pouhým potenciálním konkurentem Českých drah na relevantním trhu, poté podatelem podnětu žalovanému ohledně zneužívání dominantního postavení Českými drahami, po vstupu na relevantní trh byl jediným reálným konkurentem Českých drah, posléze jedním ze dvou takových konkurentů.

[64] Vzhledem k uvedenému žalovaný od žalobce jak v rámci předběžného šetření, tak již v průběhu správního řízení vyžadoval podklady a informace. Právní oporu pro takový postup žalovanému poskytuje § 21e odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže, podle něhož jsou mu soutěžitelé povinni poskytnout na jeho písemnou žádost ve lhůtě jím stanovené úplné, správné a pravdivé podklady a informace, včetně obchodních knih, jiných obchodních záznamů nebo jiných záznamů, které *mohou mít význam pro objasnění předmětu řízení* (dále jen „obchodní záznamy“).

[65] Žalovaný správně zdůraznil prvek potenciality obsažený v citovaném ustanovení. Na dílčí skutkové závěry správního orgánu, včetně pochybností o skutkovém stavu, nelze klást takové požadavky jako na konečné rozhodnutí o spáchání správního deliktu. Rozhodování o právech a povinnostech není mechanická činnost. Správní orgán musí mít možnost v rámci jím uplatňované procesní strategie náležitě zjistit skutkový stav. V této souvislosti lze zcela nepochybně parafrázovat rozsudek Tribunálu ze dne 22. 3. 2012 ve spojených věcech T-458/09 a T-171/10, *Slovak Telekom a. s.* (viz zejména jeho body 40 a násl.), že pojem „žalovaným požadované podklady a informace“ musí být vykládán ve vztahu k účelům, pro něž byly žalovanému svěřeny vyšetřovací pravomoci při ochraně hospodářské soutěže. Podmínka spojitosti mezi žádostí o podklady a informace a údajným protiprávním jednáním je splněna, lze-li se v dané stadiu řízení legitimně domnívat, že zmíněná žádost vykazuje souvislost s údajným protiprávním jednáním v tom smyslu, že žalovaný může mít rozumně za to, že mu požadovaná informace či podklad pomůže ke zjištění domnělého protiprávního jednání, a to ve vztahu k jakémukoli znaku jeho skutkové podstaty.

[66] V daném případě soud shledal, že všechny žalovaným požadované podklady a informace měly bezprostřední souvislost s vedeným správním řízením, a to včetně informací a podkladů požadovaných výzvou ze dne 9. 7. 2013. U všech z takto požadovaných informací lze spatřovat potenciální význam pro objasnění předmětu řízení. Žádná z žádostí tudíž nebyla učiněna nad rámec zákonného zmocnění žalovaného, resp. nelze dospět k závěru, že by

některá z žádostí žalovaného zjevně vybočila ze zákonného účelu řízení, tedy např. byla zjevně nadbytečnou, nepřiměřenou či ve vztahu k rozhodným skutečnostem irelevantní nebo neúčelnou.

[67] V této souvislosti je dalším faktorem podstatným pro posouzení věci vymezení předmětu řízení. V nyní souzené věci z vymezení předmětu řízení nelze dovodit, že by žalovaný neměl žádným způsobem zjišťovat a hodnotit dopad jednání Českých drah na soutěž na relevantním trhu i v přiměřeném časovém období po vstupu žalobce na tento trh, resp. po zahájení správního řízení. Již ze samotného obsahu slova „dopad“ je zřejmé, že posuzování žalovaného budou souviset mimo jiné i s následky údajného protisoutěžního jednání, které logicky nastávají posléze.

[68] Na druhou stranu je třeba dát za pravdu též žalobci, že období zkoumání takových následků musí být přiměřené. Pokračoval-li by soutěžitel ve zneužívání dominantního postavení i po zahájení řízení, je na žalovaném, aby po náležitém zjištění skutkového stavu takové jednání soutěžiteli v dohledné době zakázal dle § 11 odst. 2 zákona o ochraně hospodářské soutěže. V daném případě však soud nemá za to, že by žalovaný již překročil meze časové přiměřenosti, a to zejména v situaci, kdy v průběhu správního řízení na relevantní trh vstoupil další soutěžitel, což je okolnost, kterou žalovaný nemohl pominout.

[69] Soud se též ztotožnil s argumentem žalovaného, že pojem dopadu na soutěž na relevantním trhu není totožný s případnou újmou žalobce související s jednáním jeho konkurenta. Faktorů, jež musí žalovaný v tomto ohledu posoudit je celá řada a případná újma některého ze soutěžitelů je pouze jedním z aspektů dopadu jednání dominanta na soutěž na relevantním trhu. Tento závěr plyne zejména z toho, že hlavním úkolem žalovaného je ochrana účinné hospodářské soutěže, nikoli toliko ochrana konkurentů. Dominantní postavení soutěžitele není samo o sobě protiprávní. Dominant je oprávněn soutěžit na základě svých výkonů. To také obecně řečeno znamená, že soutěžitelé, kteří spotřebitelům přinášejí menší úspěch s ohledem na cenu, výběr, kvalitu a inovace, mohou trh opustit. Podle části B Pokynů Komise se pak při posuzování jednání dominantního podniku zkoumá zejména postavení dominantního podniku, podmínky na relevantním trhu, postavení konkurentů dominantního podniku, postavení zákazníků nebo dodavatelů vstupů, rozsah údajného zneužívajícího chování, případné důkazy o skutečném uzavření trhu či přímé důkazy o případné strategii k vyloučení ostatních soutěžitelů. Totožné závěry plynou též z judikatury citované žalovaným, na niž ostatně odkazují i Pokyny Komise.

[70] Žalobce tedy zejména ve svých podáních ze dne 4. 10. 2010, 9. 3., 26. 8., 12. 9. a 5. 10. 2011, 22. 3. a 10. 4. 2012 uváděl řadu skutečností ohledně dopadu jednání Českých drah na soutěžní prostředí na relevantním trhu, ovšem zejména z hlediska újmy žalobce. Je však na žalovaném, aby takto získané údaje zasadil do komplexní analýzy dopadů jednání Českých drah na soutěž na relevantním trhu.

[71] Pokud jde o vzájemnou komunikaci žalovaného se žalobcem nutno zejména poukázat na prvotní stížnost/podnět žalobce ze dne 4. 10. 2010, na jehož základě žalovaný pod sp. zn. P685/2010/DP zahájil předběžné šetření jednání Českých drah na relevantním trhu. Následovala žádost o poskytnutí podkladů a informací ze dne 21. 1. 2011, na kterou žalobce reagoval podáními ze dne 9. 3., 29. 8. a 12. 9. 2011. Podáním ze dne 5. 10. 2011 žalobce

vyzval žalovaného k zahájení řízení a k vydání předběžného opatření. V rámci předběžného šetření pak žalobce žalovanému ještě poskytl doplňující informaci ze dne 2. 11. 2011.

[72] V průběhu předběžného šetření ovšem žalovaný nejednal pouze se žalobcem. V první řadě si vyžádal podklady a informace od Ministerstva dopravy, které obdržel dne 13. 7. 2011. Dne 26. 10. 2011 pak žalovaný obdržel sdělení náměstka ministra financí. Žalovaný se ovšem obrátil též na potenciálního delikventa, a to konkrétně žádostmi o poskytnutí podkladů a informací ze dne 25. 8., 4. 10. a 12. 10. 2011. České dráhy těmto žádostem postupně vyhovovaly včetně předkládání objemných příloh.

[73] Dne 24. 1. 2012 žalovaný zahájil správní řízení sp. zn. S040/2012/DP. V jeho rámci žalovaný opakovaně po žalobci požadoval poskytnutí podkladů a informací o jeho obchodních plánech a ekonomice, a to o obchodních plánech předcházejících jeho vstupu na trh, o spojích, měsíčních tržbách v podrobném členění, měsíčních nákladech v podrobném členění, obsazenosti spojů po týdnech, kalkulace obsazenosti, podíly jednotlivých druhů jízdného na celkových tržbách apod. V tomto ohledu jsou podstatné zejména žádosti ze dne 1. 3., 25. 7. a 18. 9. 2012, a dále ze dne 31. 1. a 9. 7. 2013. Žádosti ze dne 2. 4. a 12. 4. 2012 byly žalovaným činěny v reakci na neúplné vyhovění výzvě ze dne 1. 3. 2012 žalobcem. Žádost ze dne 23. 5. 2012 pak žalovaný žalobci zaslal vzhledem k nabídce žalobce na poskytnutí analýzy/kalkulace nákladů a výnosů Českých drah. Žádost ze dne 2. 8. 2013 žalovaný učinil v reakci na neúplné vyhovění žádosti ze dne 9. 7. 2013.

[74] Co se týče vzájemných úkonů žalovaného a Českých drah ve správním řízení nutno v první řadě upozornit na šetření na místě, které v obchodních prostorách Českých drah žalovaný provedl dne 25. 1. 2012 a v jeho průběhu převzal řadu objemných příloh interní povahy. Další žádosti k poskytnutí podkladů a informací pak žalovaný Českým drahám adresoval ve dnech 1. 3., 25. 5., 19. 7. (při ústním jednání) a 13. 8. 2012, a dále ve dnech 29. 1., 27. 3., 11. 7. 2013 a 30. 1. 2014. Na tyto žádosti České dráhy reagovaly v některých případech až po opakovaném upřesnění požadavků žalovaného, v některých případech pak vzhledem k rozsahu poskytovaných příloh postupně. Vedle toho se České dráhy aktivně vyjadřovaly k tvrzením žalobce, jakož i k různým skutkovým i právním okolnostem, předkládaly i žalovaným nepožadované podklady (např. znalecké posudky), a opakovaně navrhovaly zastavení řízení.

[75] Vedle těchto subjektů vyžadoval žalovaný ve správním řízení součinnost též po Ministerstvu dopravy (žádosti ze dne 26. 9. 2013, 6. 5. 2014, ústní jednání dne 12. 11. 2013), Žilinské univerzitě (žádost o konzultaci nákladových položek ze dne 20. 7. 2012, konzultace dne 28. 11. 2012), Univerzitě Pardubice (žádost o posouzení charakteru nákladových položek ze dne 16. 4. 2013), a v neposlední řadě též třetího soutěžitele LEO Express (žádosti ze dne 13. 8. a 14. 9. 2012, 11. 2., 6. 3. a 15. 7. 2013 v zásadě v totožné struktuře jako ve vztahu k žalobci).

[76] Z uvedeného plyne, že přístup žalovaného vůči žalobci není jednak excesivní ve vztahu k jiným osobám (po LEO Expressu žalovaný požadoval vzhledem k okolnostem srovnatelné údaje jako po žalobci, a to jak z hlediska obsahu, tak rozsahu, po Českých drahách žalovaný vcelku logicky požadoval informace ve větším rozsahu než po žalobci; srovnatelnou byla též frekvence žádostí), jednak věcně či časově nepřiměřený (to zejména

s ohledem na vymezený předmět řízení, újma žalobce je pouze jedním z aspektů, které musí žalovaný při hodnocení dopadu protisoutěžního jednání Českých drah posuzovat). Zjevně nepřiměřenými nebyly ani lhůty, v nichž žalovaný požadoval splnění žádostí o informace; tyto ostatně byl ochoten na žádost žalobce i opakovaně prodlužovat.

[77] Žalovaný srozumitelnými argumenty vysvětlil i důvody, pro něž v bodu 15. žádosti ze dne 9. 7. 2013 po žalobci požadoval údaje o obratu celé skupiny STUDENT AGENCY. Ostatní body této žádosti pak spadají do rámce stanoveného § 21e zákona o ochraně hospodářské soutěže, resp. není zcela zjevné, že by pod něj nespádaly.

[78] Není též zřejmé, jakým způsobem by mělo jednání žalovaného ovlivnit údajné tvrzení předsedy žalovaného Ing. Petra Rafaje ze dne 8. 8. 2012, a to zejména vzhledem k rozhodovacím mechanismům žalovaného.

[79] Případná není ani poznámka žalobce, že České dráhy jakožto jediný účastník správního řízení mají neomezený přístup k podkladům a informacím předloženým žalobcem. Žalovaný je při ochraně takových informací, tedy zejména ve vztahu k obchodnímu tajemství vázán § 21c odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže, který podklady tohoto typu vylučuje z nahlížení do spisu.

V. Závěr a náklady řízení

[80] Z uvedených důvodů Krajský soud v Brně žalobu dle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.

[81] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta) a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 11. srpna 2015

Za správnost vyhotovení:
Jaroslava Předešlá

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu